

Sídlištní bingo

Markéta Hossingerová

Anotace

Přestože většina panelových sídlišť pochází z totožné doby a byla plánována na základě podobných kritérií, při jen letmém bližším pohledu seznáme, že je každá panelová lokalita jiná – svá. Vydejte se prozkoumat veřejný prostor vašeho sídliště a objevte, co jej dělá jedinečným. Pozorujte ale i to, která místa kdo a jak využívá, a jestli je to ke škodě nebo k užitku. Sdíleným albem s komentovanými fotkami je možné aktivitu zařadit i při distančně vedeném vzdělávání.

Sídliště

V 2. polovině 20. století se začalo do větších měst a průmyslových oblastí stěhovat značné množství lidí, kteří potřebovali místně i finančně dostupné bydlení. A tak ruku v ruce s dobovými technologiemi a možnostmi prefabrikace vznikly první paneláky a postupně i celá panelová sídliště. Sídla se tak výrazně rozšířila do okolní dosud nezastavěné krajiny.

Navzdory centrálnímu plánování i funkcionalistickým principům, které nabízely pouze omezené možnosti rozmanitosti, vznikla pestrá škála místních panelových sídlišť, na nichž žije odhadem téměř třetina obyvatel republiky.

Na některých se žije dobře, někde se jedná dokonce o prestižní lokality, na jiných to tak slavné není a další dokonce platí za naopak lokality vyloučené. Jaký je genius loci panelového sídliště? Zrovna toho vašeho?

Popis aktivity

Aktivita je terénní, předpokládá tedy volný pohyb účastníků po předem vymezeném území, které stanoví vyučující, a které by mělo zahrnovat konkrétní místa, které budou předmětem reflexe v rámci hry. Může „hrát“ každý sám, ve dvojicích, skupinách. Nabízí se hru realizovat také v rámci projektového dne nebo jako třídní projekt. Je jistě možné ji zařadit i při distančně vedeném vzdělávání (stačí mobil, přístup k internetu a možnost pohybu venku), ovšem v případě epidemiologicky nebezpečné situace je nutné nahradit úkoly zaměřené na přímý kontakt s obyvateli sídliště.

Společně všichni „hráči“ nebo skupiny tvoří informační mapu panelového sídliště, které obklopuje jejich škola. Mapu vymezeného území je potřeba zajistit a poskytnout účastníkům, protože do ní budou zaznamenávat své poznatky. Zajímavý prezentační nástroj pro takovou mapu je například Prezi (viz <https://prezi.com/>)

Smyslem Binga je splnit tři úkoly z devíti v tabulce tak, aby byla proškrtaná políčka v řadě, sloupci nebo v úhlopříčce.

Navržené úkoly lze různě variovat podle schopností i možností všech zúčastněných. Stejně tak je možné je nahrazovat. Prázdné pole záměrně vybízí k navržení vlastního úkolu. 😊

BINGO!

Fotografie	Herbář	Obyvatelé
Báseň		Umění
Hřiště	Riziko	Pamětník

Obecné návrhy zadání jednotlivých úkolů

(konkrétní formulace zadání jsou pak na každém učiteli i vzhledem ke skupině, s níž by se rozhodl hru hrát)

Fotografie

- Najít historickou fotografii sídliště – v rodinném šuplíku, albu, na internetu, jako pohlednici v e-shopech antikvariátů
- Identifikovat zvěčněné místo, resp. odkud byl záběr pořízen. Označit v mapě.
- Pokusit se vyfotit totožný záběr současnosti.

Herbář

- Pomocí aplikace PlantNet určit 5 – 10 rostlin (stromů, bylin, květin) ze sídliště.
- Vytvořit kartu rostliny (jako z atlasu)
- Označit místo výskytu na mapě

Obyvatelé

- Zahrát si na novináře a zjistit jaký mají názor na sídliště jeho různí obyvatelé.
- Realizovat anketu s účelem zjistit u obyvatel sídliště (3-5), co se jim na místě líbí a co jim naopak vadí.

Báseň

- Prohlédnout si mapu a zaměřit pozornost na názvy ulic. Mají něco společného?
- Napsat báseň inspirovanou názvy ulic sídliště

Umění

- Najít ve vymezeném prostoru umělecké dílo – sochu, plastiku, reliéf, mozaiku.
- Vyfotit jeho současný stav a označit místo na mapě.
- Vymyslet pro dílo název

Hřiště

- Do mapy zakreslit, která místa jsou určena pro děti a mladistvé
- Vytvořit databázi herních prvků
- Navrhnout vlastní hřiště

Riziko

- Identifikovat potenciálně nebezpečná místa v lokalitě.
- Zdokumentovat je – zaznamenat je do mapy, zdůvodnit jejich zařazení mezi riziková místa

Pamětník

- Nalézt ve svém okolí (rodina, sousedé) pamětníka výstavby sídliště.
- vést s ním rozhovor, který by zaznamenal jeho vzpomínky na dobu, kdy se nastěhoval.

Mapa se zpracovanými údaji je sama o sobě zajímavým uceleným pohledem skupiny na jejich nejbližší okolí. Možná vás během průzkumu napadne, že by se mohlo, nebo dokonce mělo něco vylepšit. Třeba dokonce podáte podnět na příslušný úřad a třeba přispějete ke zlepšení místního veřejného prostoru. Někdy stačí maličkost. 😊

Další zdroje:

Mráčková, M. (ed.) *Legenda o sídlišti*. Praha: Akademie výtvarných umění, 2014. ISBN 978-80-87108-53-6.

Paneláci – <http://panelaci.cz/>